

SLOVENSKI NAROD

URDNEVNIK IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULECA 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Imača več dan opoldne. Mesečna naravnina 6.— L. Za inosmetno 10 L.
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kraljevine Italije in koncesija UNIJE PUBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Un nuovo efficace attacco aereo contro Malta

L'artiglieria ha battuto gli apprestamenti difensivi di Tobruk — I successi dei caccia tedeschi

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 8 ottobre il seguente bollettino di guerra n. 493:

Nell'Africa settentrionale, in azioni locali sul fronte di Tobruk, nostri reparti di fanteria hanno respinto tentativi di avvicinamento del nemico. L'artiglieria ha battuto con efficacia apprestamenti difensivi della piazza. È stato accertato che nei combattimenti aerei nel cielo di Sollum, menzionati nel bollettino di guerra del 6

ottobre, la caccia tedesca ha abbattuto 5, anziché 2 apparecchi nemici.

Aeroplani inglesi hanno nuovamente lanciato bombe su Tripoli causando 5 vittime e danni materiali di poca consistenza.

Velivoli nazionali hanno bombardato questa notte gli aeroporti di Malta: sono state notate grandi esplosioni.

In Africa orientale nessun avvenimento di rilievo.

Nov učinkovit letalski napad na Malto

Topništvo je obstreljevalo obrambne naprave v Tobruku
Uspehi nemških lovcev

Glavni stan Oboroženih Sil je izdal 8. oktobra naslednje uradno poročilo št. 493:

V severni Afriki so naši pehotni oddelki v krajinskih akcijah na fronti pri Tobruk udbili poskuse sovražnika, da bi se približal našim postojankam. Topništvo je učinkovito obstreljevalo obrambne naprave v mestu.

Ugotovilo se je, da so nemški lovci v letalskih bojih nad Solumom, omenjenih v

vojnem poročilu z dne 6. oktobra sestrelili pet in ne samo dve sovražni letali.

Angleška letala so zopet motala bombe na Tripolis. Ubile so 5 ljudi in povzročile neznavno gromotno škodo.

Italijanska letala so sночи bombardirala letališča na Malto. Opažene so bile velike eksplozije.

V vzhodni Afriki nič posebnega.

Duce v Parmi

Tudi tu je bil sprejet s silnimi ljudskimi manifestacijami
v danosti in zvestobe

Parma, 9. okt. s. Včeraj je bil Duce v Parma. Dan je spričio tega potekel v znamenju silnih ljudskih manifestacij. Duce sam je hotel ob prilikl tega svojega obiska vedno znova priti v neposredni sti z množico se prav posebno tam, kjer so reditejji množični držali čim dalje v stran. Čim je to kje opazil, se je ustavlil in je počel šel med ljudi ter se rokoval z ženami in možnimi in božali otroki. Prav s tem svojim nastopom je pripravil ljudi do nepopisnega navdušenja.

Ob 10.30 je prispel s posebnim vlakom v Parma. Na postaji so ga sprejeli minister za kmetijstvo in gozdove, prefekt, pokrajinski vezni tajnik, škof ter zastopniki vojaških in civilnih oblasti in krajinski pravnik stranke. V spremstvu tajnika fašistične stranke je pregledal takoj po prihodu oddelki pehoty. Ko je zapustil postajo, ga je pred njo sprejela množica z velikim navdušenjem. Po vseh ulicah, po katerih je krenil po mestu, so bile množice zbrane v gostiščih Špaljirih. Duce se je vozil po mestu stope v svojem odprttem avtomobilu ter je z nasmehom v rimskim pozdravom odgovarjal na ljudske manifestacije.

Pred spomenikom Zmage so bile zbrane družine v vojni padlih bojevnikov. Duce se je tam ustavlil in je te družine pozdravil. Ob tej priloki je prislo do ganljivih prizorov. Mnogo žena je jokalo. Duce je mnogim materam v vdovom podal roko. Razgovarjal se je prijateljsko tudi z moškimi. Tako je pokazal, kako so družine državljanov, ki so največ žrtvali za domovino, deležne največje skrbi. Kakor v Bolgari, Imoli, Faenzi in Forlizi, je hotel tudi v Parmi izkazati svojo največjo ponosnost baš družinam v vojni padlih ter invalidov in ranjenih.

Dolgo se je Duce ustavlil tudi pred Poljedelskim domom, ki ga pravkar gradijo. Zanimal se je za gradnjo. Nato je krenil dalje po mestu. Čestotek se je avto ustavlil in Duce je govoril s fašisti in ljudimi iz naroda. Vedno znova je prislo do ganljivih prizorov, ki so pricali o vdanosti prebivalstva do Duceja. Duce je govoril

zlasti s starejšimi ljudmi prijateljsko in prisrčno.

Ob 11.20 se je ustavlil pred velikim kmečkim posestvom v ulici Santa Eurosia. Tam so v njegovi prisotnosti izročili »zlati klasi« posestniki Landiniju. Na posestvu so se zbrali poljski delavci pred hišo, ki je bila okrašena s koruznimi storži in obdana od vinčarskih priprav, volov, kmetijskega orodja in kmetijskih strojev. Nacionálni svetnik Marassini je imel ob tej priloki kratki govor, v katerem je opozoril na velike uspehe v žitni kampanji. V letu 1940 je značila žetev v parmski pokrajini 1.32 milijona stotov žita, kar pomeni, da se je v zadnjih letih podvojila, čeprav se obdelava ozemlja ni povečala. Povpreček na enem hektarju pridobivenega žita je znašal 28 stotov.

Duce se je po tej manifestaciji spet vrnil v mesto in si je tam ogledal Dom malega vlagatelja. Nato je krenil na trg Corridoni ter se ustavlil pred spomenikom velikega sindikalista Corridona. Okrog njega so se tam zbrali stari pristaši Corridonovega pokreta. Nekateri izmed njih so mu bili znani še iz nekdanjih sindikalističnih borb. Nato si je Duce ogledal vrsto novih stanovanjskih hiš, ki so bile zgrajene v zadnjih letih. Podrobno se je informiral v nadaljnji delih za asanacijo in rešitev stanovanjskega problema. Obisk v tem predelu mesta je trajal zelo dolgo. Vedno znova je bil Duce v neposrednem stiku s prebivalstvom. Vedno znova so se obnavljale navdušene manifestacije. Duce je bil tudi v Vojvodskem parku, kjer se je zbrala mestna mladina. Pregledal je posamezne oddelke, nato pa se je skozi mestne ulice spet vrnil na postajo.

Ž Parme se je Duce odpeljal v Salo magiore, kjer je doživel prav tako navdušen sprejem prebivalstva. Tam je pregledal fašistične in kmetijske organizacije, se spet sezastjal z ljudmi in članji družin v vojni padlih vojakov. Ogledal si je tudi nekatere industrijske in termične naprave. Sredi ljudskega navdušenja je v popoldanskih urah zapustil mesto.

Nemška ofenziva proti Moskvi

Obsežne operacije na vsej vzhodni fronti — Več sovjetskih armad je bilo obkoljenih na področju Vjazme — Uničena sovjetska armada ob Azovskem morju — Preprečen poskus izkrcanja pri Petrogradu

IZ Hitlerjevega glavnega stana, 8. okt. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Dočim so v Ukrajini napadalne in zaledovalne operacije v polnem teknu, je 2. oktobra pričeli prodor v srednji vzhodni fronte dovezeni do nove vrste ogromnih uničevalnih bitk. Samo na področju pri Vjazmi je bilo, kakor je bilo objavljeno že s posebnim poročilom, obkoljenih več sovjetskih armad, ki gredo neizprosno svojemu uničenju naproti.

Zapadno od Petrograda se je ponesrečil v noči na 7. oktobra nov poskus izkrcanja sovražnika, preden je dosegel obalo.

V držnih letalskih napadih so bila za vso sovjetsko fronto hudo poškodovana prevozna pota in železniške proge. Mnogoštevilni železniški vlaki so bili uničeni ali poškodovani.

V poslednji noči je napadlo letalsko oružje vojaško važne naprave v Moskvi in Petrogradu.

Pri letalskem napadu na pristanišče v Suezu je bila v poslednji noči poškodovana z bombnimi zadetki večja trgovska ladja.

Sovražna letala niso priletelata nad nemško ozemlje.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi posebej opozarjajo na najnovješti nemški uspehi na vzhodni fronti, kar je bil obeljezen v včerajnjem posebnem vojnem poročilu. Prve vesti o teh uspehih, pravi »Börsenzeitung« v svojem komentarju, so pripelje prihajati 2. oktobra. Na južnem odseku bojišča so bili premagani Budjonijevo vojske, na srednjem pa so bile vojske maršala Vorosilova približno na svoje mesto, tako da jim ne več izhoda. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da so imeli Sovjeti na razpolago dejansko na večjo vojsko na svetu. Njena hrbitvenica pa je že strta. In nemške sile so odstranile s sveta eno največjih nevarnosti za Evropo. List izraža Hitlerju zahvalo nemškega naroda za te dosežene uspehe. »Lokalanzeiger« in drugi listi pa opozarjajo, da so bili celo moskovski službeni krogri prisiljeni priznati resno nevarnost, ki grozi ruski vojski. Pomočnik načelnika urada za informacije v Moskvi Lovozovski je dejansko dobesedno izjavil, da je treba mobilizirati ves narod, da se zadrži nemški napad.

Berlin, 9. okt. s. Vsi večerni listi

Naše kulturno življenje se lepo razvija

Naši umetniki delajo, razstava za razstavo likovne umetnosti se vrsti in bogati se
Narodna galerija — Občni zbor Narodne galerije

Ljubljana, 9. oktobra.

Ob dveh intimnih kulturnih dogodkih, občnem zboru Narodne galerije, ki je bil sночи v Narodnem domu, in ob prvi letosnjem jesenski razstavi naših likovnih umetnikov, otvorjeni včeraj, lahko s posebnim zadostenjem naglasimo — kar sta naglašila tudi predsednik Narodne galerije dr. Fr. Windischer in predsednik kluba »Lade« Ivan Vavpotič: Naši umetniki delajo nadalje dvignjenih glav, naše kulturno življenje je nezljomljeno, naša umetnost živi.

NARODNA GALERIJA PO PREVRATU

Občni zbor Narodne galerije je bil sночи ob 18. Skoraj ob istem času je bila otvorena umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu. Predsednik Narodne galerije dr. Fr. Windischer je vodil zbor in uvedel že posebej med zborovalci prisrčno pozdravil zastopnika Akademije znanosti in umetnosti pisatelja Fr. Finžgarja. V začetku svojega lepega poročila je ugotovil z veseljem, da je bilo z ustanovitvijo Ljubljanske pokrajine Slovensem omogočeno nadaljnje kulturno življenje in tekmovanje z drugimi narodi pri ustvarjanju kulturnih vrednot. Ljubljanski pokrajini je bila priznana svojstvena omika, ki so jo ustvarili Slovenci v stoletjih. Naša umetnost ima široko odprt svet ter v okvirju staroslovne italijanske umetnosti obilne pobude in izpodbude. Naši umetniki so že pred vojno radi pogostoto potovali v italijanska kulturna središča, zdaj se pa nudijo našemu umetnostnemu naračaju lažji pogoj za ogled. Studij in šolanje. Predsednik Narodne galerije se je kmalu po prevratu šel pokloniti Eksc. Visokemu Komisariju Emiliju Grazioliju in ga je zaprosil za naklonjenost našim umetnikom in Narodni galeriji. Eksc. Visoki Komisar je obiskal galerijo in je ponovno pokazal razumevanje za kulturna prizadevanja te ustavnove, ki prejema že došle občajno subvencijo v mesečnih izplačilih z svote, ki jo je Duce poklonil muzejem in galerijam v Ljubljani, in sicer 25.000 L za nakup umetnih starejših in novejših umetnosti po sporazumu s prof. Fr. Faustom, pooblaščencem za umetnost pri Visokem Komisariju. Ta strokovnjak se je intenzivno zanimal za vse dogodek na polju našega umetniškega ustvarjanja.

GOMTNE RAZMERE

Gomtne razmere Narodne galerije že vsa leta niso bile sijajne. Vzdrževanje statega poslovanja, velika javna brezema, varnostne priprave itd., hitro izčrpano skromno premoženje. Zato je treba skrbno pretehati slaherni izdatek. — Pozneje je bilo razvidno iz blagajniškega poročila, ki ga je podal blagajnik ravn. Fr. Pretnar, da lani dohodki niso mogli dosegeti svoje izdatkov, tako da so izdali približno 10.000 din več kakor prejeli. Vse podpore skupaj so znašale 159.255 din.

SKORAJ NEPRETRGANA VRSTA RAZSTAV

Od začetka vojne in vse došle so naši likovni umetniki marljivo delali. Mnogo lepega so ustvarili naši slikarji in kiparji, načelne nevične razmeram, bodisi po svoji iniciativi ali na javne razpisne ali pa po zasebnih naročilih. Skoraj nepretrgana je stava umetnostnih razstav, kolektivnih ali manjših skupin. V zasebne roke prihaja lesto domačih umetnin; raznere sicer niso še idealne, toda reči je treba, da so domače umetnine prav častno zastopane v naših domovih.

ORGANIZACIJSKO ŽIVLJENJE NAŠIH UMETNIKOV

Naši umetniki so spoznali vrednost stavnih organizacij in se jih zadnja leta radi oklepajo. Stanovske združbe umetnikov so mogle razviti razgibano notranje delo, zato pa tudi lažje prirejajo lepe, skrbno pripravljene razstave. Razen Društva slovenskih likovnih umetnikov, ki je najmočnejša organizacija naših umetnikov, delujejo v Ljubljani še Klub neodvisnih umetnikov, »Lada«, »Slovenski lik« in razne priložnostne združbe, ki niso povezane v društveno obliko. — Predsednik je izrekel željo, da bi rad doživel v bližnjem prihodnosti pregledno razstavo naših odličnih impresionistov, Jame, Jakopiča, Sternera in Vesela. — Zaradi potrebe prejeli del, ki bi naj bila razstavljene v Jakopičevem paviljonu, je izšla iz vrst Društva slov. likovnih umetnikov pobuda za ustanovitev umetniškega sveta. — Narodna galerija je stalno v dobrih odnosih z našimi umetniki, ki so zdaj posebno številno zbrani v Ljubljani.

PRIREJENE RAZSTAVE

Iz obširnega tajniškega poročila, ki ga je podal prof. S. Santel, posnemamo naslednje podatke. — Narodna galerija lani ni predala nobene posebne razstave, pač pa so

se vrstile v Jakopičevem paviljonu, ki ga NG upravlja, razstava za razstavo. Te razstave v sedanjem času so dokaz življenske moći naše likovne umetnosti. Razstavljali so: K. Mrak-Bulovčeva, Edo Deržaj, Mitja Švigelj, Matija Jama, Drustvo slov. likovnih umetnikov A. G. Kos, Riko Debenjak, Klub neodvisnih Božidar Jakac, Fr. Klemenčič, Klub »Lada«, Štirinajstico slovenskih umetnikov, skupina z »Lade«, Gaspari, Dremelj in Smrdel in celotna »Lada«. Ki je pravkar ponovno priredila svojo razstavo.

OBOGATITEV NARODNE GALERIE

Zaradi skromnih sredstev se Narodna galerija v pretekli poslovni dobi ni mogla bolje obogatiti z nakupi. Njeni zbirki se je pa vseeno precej lepo pomnožila. V dar so prejeli od Milke Juhačeve Jakopičevi oljnatih slik »Sončni breg in »Brez«. Marjan Kraleva je daroval 40 risb Franceta Kraleva za knjigo »Kralj Matjaž«. Od dr. Perla iz Zagreba so dobili A. Jevlenskega »Tihožite« (olje, platno), od dr. Iv. Robide Fr. Sterletta »Zenški portret (olje, platno) in ravnatelj B. Račič je daroval zvezek risb iz 1. 1894, delo Fr. Klemenčiča. V varstvo so prejeli: Fr. Gorščev bronasti kip dr. M. Murka, sliko Iv. Groharja, olje, platno, »Ribška barka«. Staneta Kregarja risbo v tušu »V ateljeju«, Henrik Langušove »Dekle z grozdjem«, olje, platno in Delmire »Rojstvo«, olje, platno, Miha Mažeša 30 grafičnih listov za pesniško zbirko »Maj«, Nikolaja Omersa »Železnike« tuš, Marija Preglija »Interieur«, tuš in 20 linorezov, Iv. Sajevec »Gostilnični vrt«, tuš, Maksima Sedeža »Grafika«. Janeza Subica in Jurija Subica zbirki risb, Rožeta Tomincna »Moški portrete«, olje, platno, Iv. Vavpotič »Puriški nocturne«, olje, platno in Janeza Wolfa »Sv. Marijeta, olje, platno.

OBISK NARODNE GALERIE

Obisk galerije je bil precej živahan. Skupno je bilo 6410 obiskovalcev v pretekli poslovni dobi. Mnogo je bilo tudi dijakov iz zunanjih šol. Narodna galerija je pa imela tudi številne odiščne goste, kakor

n. pr. prosvetnega ministra G. Bottaija, Eksc. Visokega Komisarja E. Graziolija, predsednika Italijanskega turističnega kluba dr. Toffanija in podpredsednika Fašistične in Korporacijske zbornice E. M. Gravare.

V programu Narodne galerije je prireditev razstave F. Bergantoviča slik, ki jih zbirata Marjan Marolt.

Po poročilu blagajnika in preglednika so bile volitve. Izvoljen je bil v celoti doseženi odbor.

Otvoritev razstave »Lade«

Skoraj hkrati je bila otvoritev umetnostne razstave kluba slovenskih likovnih umetnikov »Lade« v Jakopičevem paviljonu. Zbirali so se številni ljubitelji umetnosti, umetniki, zastopniki našega kulturnega življenja, prireditelji so pa bili še posebej počasnični, ker sta se otvoritev udeležila tudi zastopnika Visokega Komisariata.

Gospod predsednik kluba Ivan Vavpotič je pozdravil številne zastopnike in tovaršje in v svojem govoru naglasil, da naši umetniki tudi v novih razmerah ne drže križenega roka. Po klubu »neodvisnih« in »stropic«, se zdaj predstavljajo tudi italijanski javnosti članji kluba »Lade«. Druži jih iskrenost, ki jo zlonamerni kritiki zmerjajo, da je solidnost. Klanjam se pobožno pred geniji, odklanjam pa tuje načnike ter revirske vzorce in recepte; v kolikor se naslanjam, se le na lastno notranje in vnanje gledanje, na lastno srce in oko. Svetli vzor nam je pa naša tradicija. Oplatali so neizčrpni bogastvom fresk, del naših barokistov, sadov duhovnega dualizma obeh naših narodov, umotvorov, klasikov in romantičnikov z Langusa, tako lepo našega kakor našega Tomanca, Wolfa Stroja do bratov Subicev, velikega Groharja do bratov Subicev, nestorja in ustavnitelja »Lade«, je dejal predsednik.

Razstavo je proglašil za otvorjeno zastopnika Visokega Komisariata g. Joannini. — Razstavlja 13 umetnikov ter umetnic skupno 82 del.

Da bo zemlja čim več rodila

Velika melioracijska dela, ki jih prikazuje razstava ministrstev v paviljonu M na velesejmu

Ljubljana, 9. oktobra.

O velikih melioracijskih delih, izboljšavah zemelj, v celih italijanskih pokrajinah, so ljudje pri nas mnogo premalo poučeni. Na ta velika javna dela jih opozarja na velejavnost razstave ministrstev v paviljonu M. V lažje razumevanje razstave navajamo naslednje zanimive podatke o splošnih melioracijskih delih v Italiji.

Pomisliti je treba, da je povečanje plodnosti zemlje v italijanskih pokrajinah ena narodovih življenskih vprašanj, kajti skoraj štiri petine površine zemelje je takšnega značaja, na hribovju in strminah, da je potrebno stalno izboljševanje ter obdelovanje tal, če hočejo, da bo zemlja ostala plodna. Le ena petina obdelane zemelje je v ravnih, ki so pa marsikje močvirje, da je potrebno osuševanje. Da je Italija kljub temu dosegla visok količnik obdelane zemelje, je treba pripisovati velikemu naporu, delu in žrtvam Italijanov.

Zgodovina melioracijskih del v Italiji nam pove, da v tej sončni deželi, kjer je obljudenost že od njega dnu zelo velika, izboljšujejo zemeljska že stoletja. Tako so meliorirali zemeljska že v Beneški republiki. Vendra so bila večja melioracijska dela mogoča, ki je vse italijansko ozemlje doseglo politično združitev. Kmalu potem je država začela posredovati z zakoni. Prvi zakoni so se nanašali le na osuševanje močvirjev, toriče malarje in šele, v začetku tega stoletja, se je pokazala potreba po splošnih melioracijskih delih za izboljšanje plodnosti zemelje. Šele fašistični režim je pa zakonsko priznal integralno, »splošno melioracijo (bonifica integrale).

Melioracija je v Italiji integralna, ker združuje državne interese in smotre z zasebnimi. Njeni smotri so: zdravstveni (zatiranje malarjev); gospodarski (povečanje proizvodnje); socialni in populacijski (blaginja na deželi in povečanje števila rojstev); politični, ker je kmečko prebivalstvo močan narodnostni in državski činitelj; davčni (večja proizvodnja, večji davčni donos) in povečanje pridobitne sposobnosti zasebnikov. Melioracija je splošna in zato tudi pripravljena za vse: država in zasebni. Dela vodili so zavetniki delov, ki so vse načine zemeljskih delov, ki so vključeni v sindikate »Federazione nazionale fascista dei consorzi di bonifica integrale«, eno petih zvez »Confederazione fascista agricoltori«. Vseh konzorcijev za melioracijo je 350 in njihova področja obsegajo skoraj 5.000.000 hektarjev in nad milijon zasebnih podjetij.

Področja, vključena v melioracijski načrt, obsegajo 9.800.000 ha, skoraj tretjino državnega ozemlja; razen teh področij pa obsegajo še gorska področja skoraj 9 milijonov ha. V delu je 3.200.000 ha zemlje, namenjene za melioracijo, melioriranih je pa že 2.900.000 ha. Na površini 1.200.000 ha, kjer so bila končana javna dela, so gotovi tudi že mnoga dela v zasebni režiji, tako da je tam melioracija že povsem končana.

Med ta melioracijska dela spadajo: 14.000 km cest, nad 20.000 osuševalnih kanalov, skoraj 6.000 km nasipov, dalje načkalni kanali, ki dovajajo vodo na več kmetij, 1.000.000 ha zemlje, 780 vodvodov za nad 770.000 prebivalcev, 44.741 stanovanjskih in drugih poslopij v 77 kmečkih naseljih. Ena največjih melioracijskih del je bila osušitev Pontinskega močvirja. Melioracijska dela so razpredelena po številnih pokrajinah, v Piemontu, v Lombardskih nižinah, v Emiliiji, Kampaniji, Kalabriji, Lukanijski, Siciliji, Sardiniji itd. Razumljivo je, da so bile za vsa te javna dela potrebne velike investicije. Med tem ko so od 1. 1870 do nastopa fašističnega režima izdali 9.197.000.000 L, znašajo izdatki od 1. 1922, doseg 7.604.000.000 L. Razen tega je vladva izdala v predfašistični dobi 40 milijonov L in v sedanji dobi 6.127 mil. na podporah zasebnikom za manjša dela.

Osnovni zakon splošne melioracije je Mussolinijev zakon iz 1. 1928, izpopolnjen z zakonom 1. 1933. Razlikujejo dela splošne in številne posebne melioracije, pač pa so

in še nekim falatom, ki mi ga je predstavil kot tolmača.

— Ah, izdajalec! Ah, lopov! — je zaklical Manzana čim me je zagledal. — Vi živite veselo življene... Vi vzdružujete ljubice...

Bill Sharper ga je pozval s kretnjo, naj molči.

Ker so pa iz razjarjenega Manzane kar bruhalo psovke na moj naslov, ga je Sharper končno sunil v rebra, da je obmolknil.

Manzana se je pomiril.

— Gospoda, — je dejal Bill Sharper, potem ko je bil dvakrat zasukal ključ v ključavnici, — zdaj mi čas, da bi se prepričala kakor dva izvoščka. Manzana je obzolbil Edgarja Pipa. Zdaj je treba pojasnit, kaj je s to obolžljivijo. Tolmač, prevedite obolžljivo moje besede.

Ko je bilo to storjeno, je začel Manzana govoriti in ta čas, ko so prihajale besede iz njegovih ust, jih je tolmač s hripcavim glasom sproti prevajal.

Manzana je povedal, da sva družabnika, ki prodajata skupaj demant, da pripada ta demant enako obema, da sem pa jaz pobegnil, da bi ga mogel obdržati zase, čeprav je skupna last.

Povedal sem v svojo obrambo, da mi je bil demant ukraden. Manzana je vztrajal pri tem, da sem ga bodisi poceni prodal, ali pa da ga imam še vedno pri sebi.

— Vidim, — je dejal Bill Sharper. — da se ta dva gospoda ne bosta sporazumela. Gotovo je, — čeprav tega nične ne taji, — da je nekje demant.

Ta čas se je pa že vračal Bill Sharper z Manzano

Zdi se malo verjetno, da bi si ga bil pustil Pipe vzeti. Če ima človek pri sebi demant, vreden več milijonov, ga skrbno skrije. Kar se mene tiče — ne verjamem niti besedice tega, kar nam je pripovedoval Pipe. Ena izmed dveh možnosti bo držala: Pipe je ali prodal demant ali pa ga ima pri sebi. Če ga je prodal, nam mora pokazati denar, če ga je skril, nam mora pa pokazati demant.

— Demant je nosil vedno v žepu svoje srajce! — je vzklikanil Manzana. — Preiščite ga!

— To je res pametna misel, — je pritrdir Bill Sharper.

Velike pridobitve melioracijskih del se že zelo dobro kažejo. Tako je n. pr. predelok pšenice na nekaterih poljih, kjer sploh prej zemlja ni rodila, znaša 30 q na hektar. V Benečiji so povečali pridelok korenja na 50 q na ha. Zelo je napredovala živinoreja zaradi povečanega in boljšega pridelka sena, ki znaša 100 do 120 q na ha. Vrednost obratnega kapitala, ki je prej znašala le 100 L na ha, se je povečala nad 1000 L, na posameznih primerih celo na 3000 L. Porasel so tudi delavske plače. V primeri s prejšnjo vrednostjo zemlje je sedanja povprečno za 1000% večja, v posameznih primerih pa celo 20.000%.

V načrtu so še mnoga velika dela. Predvsem je treba omeniti veliki na

Sedmi program Veselega teatra

Zopet smeha na koše

Ljubljana, 9. oktobra
Da je bila ustanovitev »Veselega teatra« v Lj. Jani srečna misel, se potrjuje z vsačko pre istavo. Zdaj se izvaja že sedmi program v nabit poln dvorani, ki je ob vsakih premieri premajhava. Vedno trdimo sami o sebi (da ne ponavljamo zabavljanja naših oddaljenjskih rojakov), da smo Ljubljancani pustiče in čemerneži, težki naša začnevana meglja, ki nas tlači in pokriva.

Kar pojde, kti to trdite, vsaj enkrat pogledat v »Veseli teater«, pa boste videli — če dobiti sploh še kak prostorečje — kako naivno veseli znajo biti in kak od srca se umetno smejeti tudi Ljubljancani. Zdi se, da se vsak že pri blagajni odloči: za par ur se nocjo pošteno nahajjam! — pa se že smejte. Kakor bi bil zrak nasičen z žilano vojno, ti je, ko stopiš v dvoran, kjer so vsi poslušalci povezani v veliko družbo, ki se smeje in smeje, da se končno smeješ se sam tudi tem nad vse srečnim smejalcem. Med njimi ni stroge kritičnosti, nobenega zabavljanja in tistega »vse bolje vedenja«. Preproščina zgoraj in spodaj v radostni harmoniji!

Program št. 7 je bil brez dvoma prevendarjem pripravljen, izčišen vsega, kar bi grizlo ali peklo ali osupljiv z jedko duhovitostjo, vendar dela vtišk improvisiranja, spontano ujetih ilej, kar ga dela posebno živega in prikupega. Potušek ima nagrobeni govor, ki je kajpalo sodobno potegavščina z nesodobno na raznju pečenim pujskom. Skeč »Lilly« je zabavna variacija znanega motiva z zamenjavo, ki so jo živahnio in efektno zagrili Kovč P., Kovčeva, Verdonik in Rasbergerjeva. Zej se samo pojavi pred zastorjem, in že ga sprejme smeh, ki spreminja njegove imitacije in improvizacije, vedno nove in udarne. Zelo posrečena je scena na kitajski železniški postaji, ki jo v primerni opremi in inscenaciji prav dobro izvajata Potušek in Emil.

Vsič večera pa je revijalni Teater v teatru. Tu nastopa posamič, zapored in v skupinah kar dvanajst ljudi, ki predstavljajo osebje teatra in se presentirajo izkažejo kot izvrstni pevci, igralci, plesalci in akrobati. Tako je gledališka služkinja nedadoma zapela tri pesmi s tako lepim, prjetnim, šolanim mezzosopranom, da so se je poslušalci čudili in ji izražali le željo, da bi jo še dalje poslušali. Gospa Kovčeva je pač znana, priljubljena operna pevka. Prav tako je bil dobrodošla senzacija Pavel Kovč kot Smetanov Kecal, a je v reviji gledališki sluga. Gospa Marjanca Kalanova je bila s svojim dovolj obširnim, le-

pim, dobro izšolanim petjem izredno všeč; pa saj je že ugledna koncertna pevka. Zares lepo je zapela arijo Mici iz »Bohem« in še duet iz »Prodane neveste«. Tenorski part je izvajal Polde Kovač, ki je dodal še svojega, marsikomu nepozabnega Vaška. Žel je tople izraze simpatij in priznanja ter prispeval odlično v veselosti sporea. Kot pevci-igralki sodelujejo še Verdonikova, Kovačeva in Verdonik, kot plesalci in klovni pa kot živo srebro poskočna Sernečeva in imenitno prožna Janovska.

Režiser večera je bil Vlado Skrbinsek, spretna scenografska Boža Simčičeva, voditelj kramnjač Božo Podkrajšek, orkester pa neumorni in velesposobni jazz Adamič.

Nemški kazenski zakon

Nemška vlada je izdala zakon, s katereim je spremenila nekatere določbe veljavnega kazenskega zakonika. Z njimi je bila uvedena smrtna kazen za neverne zločince iz navade in za zločince proti naravnosti, če tako kazen zahteva varstvo ljudske skupnosti ali pa potreba po pravičnem povračilu. Spremenjeni so bili tudi dodesnačni kazenski predpisi o umoru in uboji. Med tem, ko je doslej nemški kazenski zakon ločil oba zločina čisto razumsko po tem, ali je bilo človeku vzeto življenje preušljeno ali ne, ukazuje nova sprememboda naj upošteva pri razločevanju obeh vrst zločinov tudi pobude in smotrestorilca, kakor tudi način izvedbe.

Nove določbe so tudi poostrije kazni za

oderuhu. Vnaprej bo mogla doleteti oderuh kazen ječe. Nova je tudi kazenska doloca proti zlorabi izkazilnih listin. Končno prepoveduje zakon z grozno težje kazni vsako opravilo, ki bi moglo povzročiti požar v gozdovih, na pašnikih, poljih, kjer je shranjeno žito, seno in stima. Kazniv je tudi oni, ki odvrže goreče ali tleče predmete in povzroči s tem nevarnost požara.

Evropske ladje v ameriških pristaniščih zaplenjene

Medameriški finančni gospodarski odbor je sporočil, da je 21 ameriških držav sklenile izročiti promet vse inozemske ladje, zasidrane za evropsko vojno v ameriških pristaniščih. Odbor si je baje že 7 mesecov prizadeval zapolniti vrzel v pomankanju tonaze v ameriških vodah. Prizadevate države dobre za svoje ladje primerno od-

skodnino. Ta ukrep utemeljujejo ameriške oblasti s potrebo zaščite gospodarstva miru in vostenosti ameriških republik ter zapadne potrebe.

Ladje, zasidrane v pristaniščih držav, kjer ni zadostne organizacije, da bi jih opremili s posadkami, prevzame zvezni pomorski urad vlade Zedinjenih držav. Angleška vlada je ta prevzem inozemske ladje priznala, v kolikor vozijo pod dolocenimi pogoji. Predsednik odbora Sumner Welles je označil ta ukrep za najvažnejši, kar jih je storil doslej medameriški odbor.

NESPORAZUM

Radar stopi k lajnaru na ulici in mu pravi: Spremljati me morate.

— Rade volje, — odgovori lajnar. Rad bi samo vedel, kaj hocete peti.

ESPOSITORI ALLA FIERA DI LUBIANA

ITALIA

BELEZZE NATURALI NARAVNE LEPOTE, ARTE - LAVORO UMETNOST, DELO

Nel visitare la Fiera di Lubiana recatevi al Padiglione italiano dove troverete un'ampia documentazione fotografica dell'operosità creativa del popolo italiano nella cornice di bellezze naturali e artistiche.

Ko obiščete Ljubljanski velesejem, se ustavite v italijanskem paviljonu, kjer boste našli obširen fotografiski dokumentarični material o stvariteljskem delu italijanskega naroda v okviru naravnih lepot in na umetnostnem področju.

RAZSTAVLJALCI NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU

FEDERAZIONE ITALIANA DEI CONSORZI AGRARI

(ITALIJANSKA ZVEZA KMETIJSKIH KONZORCIJEV)

Tutte le materie e macchine per l'agricoltura.

Tutti i prodotti dell'agricoltura

Vse potrebuščine in stroji za kmetijstvo.

Vsi kmetijski pridelki.

ROMA — Via XXIV Maggio 43

KRRIGONI

CONSERVE ALIMENTARI

JEDILNE KONZERVE

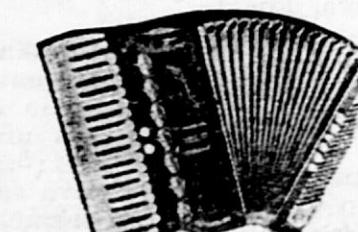

STAND N° 478/483

SCANDALLI

La Gran Marca Italiana

Posteggio Fiera N. 296-297

Velika italijanska znamka

Sejmski oddelek st. 296-297

CAMERANO - (Ancona)

LA REGINA DELLE FISARMONICHE

KRALJICA HARMONIK
UBALDO BONTEMPI
FABBRICA FISARMONICHE-CASTELFIDARDO (Ancona)
TOVARNA HARMONIK, CASTELFIDARDO (Ancona)

Na zahtevo katalogi.

FRANCO GAY

Pelli per pellicceria e confezioni
INGROSSO — ESPORTAZIONE

Stand N° G 218-221

Via Montenapoleone 5

MILANO

Telefono 75-231

INDUSTRIA COMMERCIO ARTICOLI TECNICI

ANTONIO QUINTAVALLE S. A.
Capitale Sociale Lire 1.000.000.— interamente versato
Družbena glavnica 1.000.000.— Lir v celoti vplačana

TRIESTE (4) — Via Cesare Battisti N. 4 — Telefono N. 68-38

AGENTI DI VENDITA CON DEPOSITO

AGENTI S SKLADISCÉM:

Elli, Zerbini & Co. — Utensileria per le industrie meccaniche e navali

F i l p — Lime di precisione, raspe e utensileria da falegnamerie

Precizijiske pile, raspe in mizarške potrebuščine

S. A. Mole Norton — Mole e lime abrasive per tutti gli impieghi

brusni kamni in stružne pile za vsako rabo

S. I. A. U. — Acciai da utensili, costruzioni e inossidabili

Jeklo za orodje, gradnje, rje preko jeklo

S. A. Acciaierie Bolzano — Fusioni e forgiati greggi e lavorati

surovou in obdelano, lito in kovanjo žlezo

Cuscinetti a sfere S. K. F. — Cuscinetti a sfere e rulli per

kroglični in valjčni ležaji za

Teste automatiche a scatto per filettare „TAS“
AUTOMATICNE GLAVE PRI STROJIH ZA OBROBLJANJE „TAS“

PREPARATO CON DISTILLATI DI VINO INVECCHIATI

COGNAC BISLERI

PRIPRAVLJEN IZ DISTILATOV STARIH VIN